

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Galeoti Martii Narniensis De Homine Libri Dvo

Galeottus <Martius>

Basileae, 1517

Pedvm Morbi

urn:nbn:de:hbz:466:1-31834

Sed pedis calceus est. Iuuenalis,

Et si rupta calceus alter

& solea etiam pedum est. Martialis:

Et soleas surripit ille suas,

pro calceis. Sed solea ex ferro, argento, corio, & alia quoque
re fit. Catullus,

Et supinum animum in graui delinquere ceno.

Ferream ut soleam tenaci in uoragine mula.

Mam mulis, equis & bobus quoque multis in locis soleae fer-
reae applicantur. Hinc est quoque in Suetonio legimus mulionem
in itinere quodam ad calciandas mulas defilisse. quia soleae
ferreae unguis affixae calceorum vicem praebent. A solea so-
leatus. Martialis duodecimo.

Et si iam lotus iam soleatus erit.

Et econtrario excalceatus. idem in eodem

Ne facere posset tale saepius damnum,

Excalceatus ire coepit ad cenam,

Et illud quoque non est omittendum, nam diximus ex alia
re soleas fieri. L. Columella septimo, Linimenta sale atque
aceto imbuta applicantur, ac solea sparteas pes induitur. So-

lea quoque piscis genus est a similitudine formae appellata.

Plinius in nono, rombi, soleae, passeris, formam habent pla-
nam. Plinius iunior in epistola ad Gallum, Mare soleas ta-

men & squillas optimas egerit.

Calceus.

Pelle patet.

Solea.

Solea fer-
rea.

Soleatus.

Excalcea-
tus.

Solea
sparteas
apud Co-
lumellam
Solea pi-
scis.

PEDVM MORBI

EDVM morbi & uitia sunt plurima. nam podagra Podagra
gra a contrahendis pedibus dicta, ut morbus ita
nomen peregrinum, ut ait Plinius, Non enim

I 3 Roma

Roma cum sudando & laborando uiuebat, hoc malum cognouit. de qua Ouidius,

Tollere nodosam nescit medicina podagram.

Est enim morbus lógus. De quo Cornelius Celsus in iiii. loquitur, in manibus pedibusq; uitia longiora sunt, quæ in podagris chiragrisq; esse consueuerunt. eã uero raro uel castratos uel pueros ante fœminæ coitũ, uel mulieres quibus menstrua suppressa sunt tentat. Idẽ cũ de podagra loquitur.

Quidã etiã cũ asinino lacte epoto sese eluissent, in perpetuum hoc malũ euaserunt. Sed a podagra Podagrosus dicitur. Plautus in Mercatore, Sed tandẽ si podagrosus pedibus esset Euthicus. Idẽ in Pœnulo, nũc uos quia aduocatos dixi, & testes ducere, podagrosi estis, ac uicistis cocleã tarditudine. Est etiã

Podagrosus

Gemursa

Vitia pedum.
Attæ.

Claudi.

Vellico.
Candico.
Nigrico.
Claudico

morbis Gemursa inter digitos pedũ nascens a gemitu appellatus. de quo Plinius xxvi. naturalis historia. Gemursa inter digitos pedũ nascens. Nunc nõ reperit nomine obliterato. Vitia uero pedũ hæc sunt, nã Attæ uocantur qui propter uitium crurũ aut pedũ plantis insistent. & atterunt magis terrã quã ambulent, quod cognomẽ, ut Festus inquit, Quintio poetæ adhæsit. Et qui malis sunt cruribus aut pedibus aut coxendicibus, dicti sunt claudi & loripedes. sed tamẽ inter se differunt. Claudi em̃ hi dicuntur qui ex pedibus aut cruribus femoribusue uitiat, nõ possunt passus facere. nã eos claudunt. Vnde Salustius in historijs, Equi præ labore claudunt, pro claudicant, Huiusmodi em̃ uerba diminutionẽ cũ actus frequentatione significant, nã uellico minus quã uello, candico minus quã candeo, nigrico minus quã nigreo. sed cũ frequentia. Vnde claudicare nõ est omnino claudere, sed frequẽter & parũ claudere. bene igitur claudi dicuntur qui claudunt frequẽter & parũ.

nam

nā spatiū quod in ambulādo est inter pedes, ideo passus nū Passus.
cupatur, quia patēs apertūq; est. a pateo em̄ passum supinū
est. cū uero nō est passum, clausum dicit̄. & ob hoc claudere
est de illo spatio intercepto diminuere, & minorē passum fa
cere, ad quantitātē ipsius spatiū referendo, aut ad tarditatē.
nā qui tardius ambulat non uidet̄ æquales passus habuisse
illi qui celerius uenit. quod tā diminutione passus fieri po
test, q̄ ipsa tarditate ambulādi quæ solet esse in claudo. Vn
de apud ueteres, uersus Iambicus, scazon dicitur, qui in fine Scazon.
nō habet Iambū pedē citū, ut appellat̄ Horatius in arte po
etica. nā spōdeus qui iambo succedit tardus est. Idē in eodē
Spondeos stabiles in iura paternā recepit.

Scazondes igitur nomen, quia non ita celeriter ut Iambicus
purus. claudus est igitur propter tarditatem, ex qua iudica
mus minores passus esse, cum ambulandi spatium tardius
dimensum est, cum reuera etiam passus claudi possint spa
tio recti, sed nō celeritati adæquari. Loripes uero dicitur qui Loripes.
quali loropedem ligatū habet, id est contractis neruis clau
dis, natura uel casu factus, Iuuenalis,

Loripedem rectus derideat.

sed hæc plerunq; confunduntur. Pedes subiacent piscibus.

M. Manilius secundo Astronomico,

Piscesq; pedum sibi iura reposcunt.

Ed iā habūde dixim⁹, de exteriorē hoīe, s; mul
ta cōsulto p̄termisim⁹, quæ uel supuacua uel iā
uetustate abolita, uel nimis obscura aut uulga
ria dixim⁹. Vnū tñ his addēdū cēseco, oīa fere
uocabula q̄ de hoīe dixim⁹, nō mō animātib⁹ sed arborib⁹
q; cōuenire. nā arbores et segetes aiā q; hñt. nā uiuūt,
adolefcunt dicit̄.

Pedes pi
scib⁹ sub/
iacent.

Quæ con
ueniunt
homini
uocabula
notandū
est etiam
de animā
tib⁹ arbo
rib⁹q;
dicit̄.

adoleſcunt & moriuntur & occiduntur. Vergilius iij. Geor.
Fer ſtabulis inimicum ignem, atq; interſice meſſes,

Interſice/ Interficere autem eſt a uita priuare. Moriuntur etiam. Ver-
re: gilius in Buccolico,

Et fallax herba ueneni

Occidet,

id eſt amittet animam. quam etiã de alijs dici oſtẽdit Plau-
tus in Amphitryone, Scin q̄ bono animo ſim? ſi ſitulã iam
capero, nunquã cædepol tu mihi diuino quicq̄ creduiſ poſt
hunc diem, ni ego illi puteo ſi occepeſo, animam omnem in
tertraxero. De arboribus non eſt mirum. nam ipſas ad ſimi-
litudinem hominum natura formauit. quod ita eſſe elegan-
tiſſime oſtendit, L. Columella, hiſ uerbis, hac lege pecudes,
hac uirgulta progenuit, hac uitium genera figurauit. quibꝰ
eadem ipſa mater ac parens, radices uelut quãdam funda-
menta iecit. ut hiſ quaſi pedibus inſiſterent. truncum dein-
de ſuperpoſuit, uelut quandã ſtaturam corporis, & habitus,
Mox ramis diffudit, quaſi brachijs, tum caules pampinoſ
q; elicuit, uelut palmas, eorumq; alioſ fructu donauit, alioſ
fronde ſola ueſtiuit, ad protegendos tutandosq; partus.
Hęc igitur Columellæ uerba contemplanti nõ erit nouum
de arboribus quoq; caput, oculos, pollicẽ, crura, pedes, plan-
tasq; dici, & alia quæ ſæpe tetigimus. L. Columella quarto,
duo uel tres fructuarij oculi, penitus in terram deprimãtur.

Oculi.
pollex.

Et de arboribus pollicem dici idem oſtẽdit in ſexto, atq; in
frondatione cauẽdum, ne aut prolixiores pollices ſiant, qui
ex amputatiſ uirgibꝰ reducuntur. Idem in quarto, Vnde for-
micis alijsq; animalibus quæ putrefaciunt, crura uitium la-
tebræ præbẽtur. Sed alia tanq̄ nota relinquimus. nõne ad
ſimilitudinem

Crura ui-
tium.

similitudinem hominum, surculi qui nihil gignunt, spadones nuncupantur. Idem in quarto, Et ut ad consuetudinem agricolarum reuertar, eiusmodi surculos qui nihil attulerunt, spadones uocant. De his haecenus.

NOMEN COGNO

HOMINI tam nomen quam cognomen accidit, plerumque nihil significans, aliquando sensum gerit, apud Latinos. Sed apud Graecos & Hebraeos semper fere sunt nomina propria alicuius significationis. apud nos uero quaedam, nam Caesar primus ille cognominatus, qui caeso uentre matris natus est, & ex hac eadem causa caesones quoque uocauerunt, Pisonibus pistrini pilum, Ciceronibus, Fabijs, Lentulis, legumenta dederunt nomen, ut quisque cicer, fabam, lentemue melius serebat, ut legimus in Plinio, Catones sapientes, Neronos fortes lingua Sabina nuncupantur. Scipioni baculus nomen imposuit. Cossos uermium similitudo uocauit. Nam cossi sunt uermes rugosi, qui in ligno nascuntur. Ob quam similitudinem cossos dixerunt rugosos homines. Sed quid de Tuditanis loquemur, cum tudides uocabulo antiquo mallei appellentur. Et propter hoc Tuditanus ille primus cognominatus, qui caput ad similitudinem mallei habuit, ut ait Festus, Agrippas, aeger partus nominauit. nam quorum pedes in natiuitate praecedunt, aegre nascuntur, nam mos est capite nasci. Luranos, lucios & manios, a luce & mane dictos, ipsa deriuatione cognoscitur. cum de populo luraniae (nam is

Hominis
Nomen
Cognomen.
Caesar.
Caesones
Pisones.
Cicerones
Fabij.
Lentuli.
Catones.
Nerones.
Scipiones.
Cossi.
Tuditanus.

Agrippas.
Lurani.
Lucij.
Manij.

m quoque